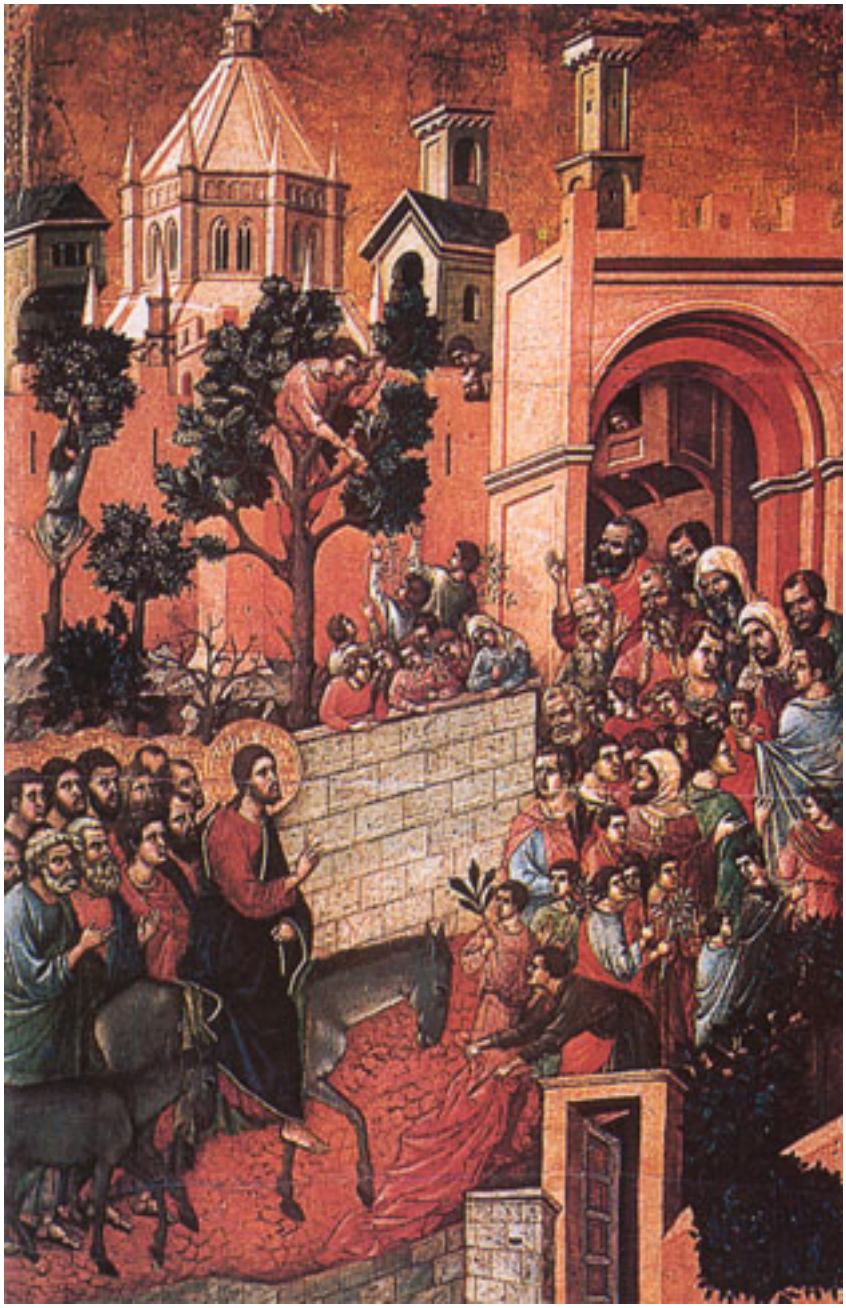

Virag vasarnapi processiora*
Nótája, Egeknek fényes villámja

IDvöz légy drága Királyunk,

Edes szép Jesusunk:
Imé mindnyájan urallunk,
Kegyes Jesusunk.
Szent Szüz kérünk, Imádgy értünk.

Szenvedésednek helyére,
Pompával mégy mint a' mézre.

A' mikor Szamárra ültél,
Testünknek zablát vetettél.

Köntöst terítnek elödbe,
Hogy készüllyünk szent Nevedbe.

Pálma ágakkal becsülnek,
Példát elönkben emelnek.

Agakat tartván kezünkben,
Kereszt-fát tartunk elménkben.

Méltó ez szent napot ülnünk,
Igy szent Husvéthez készülnünk.

Mi mind áldunk dicsirettel,
Szent Atyáddal, Szent Lélekkel.

Nyomtatott kiadása:

Cantus catholici. Kassa 1674, 324–5. – Cím: VIRAG VASARNAPI PROCESSIORA. – Nótajelzés: Nótája, fol. 167. [= Egeknek fényes villámja].
Szövege megtalálható még a következő XVIII. századi gyűjteményekben: Szoszna Demeter-ék. (1714–5, 215), Szakcsi kántorkönyv (1788–9, II, 96).
Körmeneti ének Virágvasárnapra, amikor Jézus Jeruzsálembe való ünnepélyes bevonulását ünnepli a liturgia, keleten pálmát, magyar földön barkát szentelve, körmenetben vonulva (Mt 21, 1–9). A szertartás szokásáról és a nyomában keletkezett népi hagyományokról ld. Bálint 1973, 194.skk. – A névtelen szerző a dallammintát a sorok beosztásának, szótagszámának és a refrénnek módosításával alkalmazta. Az 1. és 3. sort az előénekesek vagy a kántor, a 2. és 4–5. sort pedig a nép felelgetve énekelte; esetleg a 4–5. sort a kántor nyomán a nép megismételte. Vö. Gyertya szentelö Bóldog Aszszony napjára c. jz.
Versforma: 8–6–8–5–8 (a–b–a–b–c); a 2. és a 4–5. sor refrén; az 5. sor 4/4 osztású belső rímmel.
Dallama: RMDT II., 285. sz.

Pilinszky János: Virágvasárnap
(részlet)

Jézus jeruzsálemi bevonulásáról János evangélistánál olvashatjuk a legjelentősebb beszámolót. Szereplői: a lelkes tanítványok serege, az út porába hulló pálmaágak, s az isteni teher alatt szelíden lépkedő „szamaracska”. S még valami: a kövek. Jézus még őket is bevonja az ujjongásba: ha nem a nép, hát ők, a „kövek kiáltanának!”.

Ki ünnepel itt? Mintha a teremtett világ egy-egy képviselője, a kő, a pálma s a szamaracska az egész nagy egyetemet képviselné a bevonulásban. S itt érdemes megemlítenünk, hogy növények és állatok milyen szokatlan hangsúllyal szerepelnek mindig az Evangéliumban, főképp a példabeszédekben. De nem a hasonlat, és nem is holmi megszemélyesítés emeli különleges megvilágításba őket, hanem nyilván a Teremtő és teremtmény közötti viszony csodálatos komolysága.

Amikor Jézus „dicsőségesen” bevonul Jeruzsálembe, erre a futó ünneplésre futotta a világ erejéből. Azután még az emlékét is elsodorja a pillanat, és belepi az út pora.

Az igazi, a tulajdonképpeni „megdicsőülés” még hátravan. Erről az Evangéliumnak talán legcsodálatosabban paradox mondatai következnek, közvetlenül a jeruzsálemi bevonulás után.

„Eljött az óra, hogy az Emberfia megdicsőíttessék. Bizony, bizony mondom nektek, ha csak a gabonaszem a földbe nem esik és meg nem hal, maga marad…” „Most az én lelkem megrendült. És mit mondjak? Atyám, szabadíts meg engem ezen órától! De hisz azért jöttem ez órára, Atyám, dicsőítsd meg nevedet!”

_____

Mikes Kelemen: Törökországi levelek

(részlet)
112. levél, Rodostó, 8. aprilis 1735.

Amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Az Isten árvaságra téve bennünket, és kivévé ma közüllünk a mi édes urunkot és atyánkot, három óra után reggel. Ma nagypéntek lévén, mind a mennyei, mind a földi atyáinknak halálokot kell siratni. Az Isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, aki ma megholt érettünk. Amicsoda életet élt, és amicsoda halála volt, hiszem, hogy megmondották nékie: ma velem lész a paradicsomban. Hullassuk bővséggel könyveinket, mert a keserűségnek ködje valóságoson reánk szállott. De ne azt a jó atyánkot sirassuk, mert őtet az Isten annyi szenvedési után a mennyei lakadalomban vitte, ahol a gyönyörűségnek és az örömnek pohárából itatja, hanem mi magunkot sirassuk, kik nagy árvaságra jutottunk. Ki sem lehet mondani, micsoda nagy sírás és keserűség vagyon itt miközöttünk még csak a legalábbvalón is. Ítéld el, ha lehet, micsoda állapotban írom ezt a levelet, de mivel tudom, hogy örömest kívánnád tudni, mint esett szegénynek halála, mind téntával, mind könyhullatásimmal leírom, ha szinte azáltal megszaporítom is keserűségemet.

Úgy tetszik, hogy az utolsó levelemet az elmúlt holnapnak 25-dik napján írtam vala. Azután szegény mind nagy bágyadtságokot érzett, igen keveset, de másként mindent a szokás szerént vitt végben, abban a gyengeségiben is az esztergájában dolgozott első aprilisig. Aznap pedig a hideg erősen jött reá, és annál inkább meggyengíttette. Másnap jobbacskán volt. Virágvasárnap a gyengeség miatt nem mehetett a templomban, hanem a közel való házból hallgatta a misét. A mise után amely pap odavitte neki a szentelt ágat, térden állva vette el kezéből, mondván, hogy talám több ágat nem fog venni. Hetfün jobbacskán volt, kedden hasonlóképpen, még a dohánt is megkívánta, és dohányzott. De azt csudálta mindenikünk benne, hogy ő semmit halála órájáig a háznál való rendben el nem mulatott, se meg nem engedte, hogy őérette valamit elmulassanak.